

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E**

13 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Armatei nr. 25 a regiunii Vorosilov Usuriisk, din 9-10 februarie 1945, în cauza penală în privința lui

Sacca Afanasii XXXXX, născut în anul
XXXXX

și

Bulgac Ilia XXXXX, născut în anul
XXXXX.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 25 a regiunii Vorosilov Usuriisk, din 9-10 februarie 1945:

Sacca Afanasii a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. a), art. 204-10 „a” Cod penal al RSSU, la pedeapsa definitivă de 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

Bulgac Ilia a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Sacca Afanasii, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în luna iunie a anului 1941 s-a eschivat de la înrolarea în Armata Roșie. Locuind pe teritoriul ocupat de germani, a denunțat jandarmeriei române activiști sovietici. Inculpatul Bulgac Ilia, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul, că locuind pe teritoriul ocupat de germani, a denunțat jandarmeriei române, activiști sovietici și a ajutat material autoritățile române.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Sacca Afanasii și Bulgac Ilia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a menționat că la examinarea cauzei penale, nu a fost stabilită vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii de trădare de patrie, deoarece nu a fost confirmat faptul că, inculpații prin acțiunile sale, au prejudiciat potențialul

militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol. Totodată, a fost încălcat dreptul inculpaților la apărare, deoarece cauza penală a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Sentiința de condamnare în privința inculpaților, a fost pronunțată fără a ține cont de declarațiile acestora, precum și de declarațiile martorilor.

Totodată, Sacca Afanasii a fost învinuit pentru infracțiunea prevăzută la art. 204-10 „a” Cod penal al RSSU, infracțiune care nici nu a existat, iar această eroare a fost repetată în întreaga cauză penală, fiind preluată și de instanța de judecată. În cadrul punerii sub învinuire, de fapt s-a avut în vedere infracțiunea prevăzută la art. 206-10 Cod penal al RSSU „*eschivarea de la mobilizarea în cadrul Armatei Roșii*”, componentă acestei infracțiuni, nefiind probată.

Astfel, sentiința de condamnare adoptată în privința lui Sacca Afanasii și Bulgac Ilia, constituie o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în CEDO, și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, reprezintă viciu fundamental care în cadrul procedurii precedente, a afectat hotărârea pronunțată.

Consideră, că sentiința atacată urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Sacca Afanasii și Bulgac Ilia, și reabilitarea acestora.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „*trădare de patrie*”.

Sub acest aspect, Colegiul penal reține că, prin sentiința Tribunalului Militar al Armatei nr. 25 a regiunii Voroșilov Usuriisk din 9-10 februarie 1945 Sacca Afanasii și Bulgac Ilia au fost condamnați pentru săvârșirea infracțiunii de „*trădare de patrie*”, Sacca Afanasii și pentru „*eschivarea de la mobilizarea în cadrul Armatei Roșii*”, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Sacca Afanasii și Bulgac Ilia, cu casarea sentinței Tribunalului Militar al Armatei nr. 25 a regiunii Voroșilov Usuriisk din 9-10 februarie 1945, iar în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 25 a regiunii Voroșilov Usuriisk din 9-10 februarie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui Sacca Afanasii XXXXX condamnat în baza art. 54-1 lit. a) și art. 204-10 „a” Cod penal al RSSU și Bulgac Ilia XXXXX condamnat în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

Sacca Afanasii XXXXX și Bulgac Ilia XXXXX, sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **13 aprilie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion